

DOM GENERALNY KARMELITÓW BOSYCH
CORSO D`ITALIA, 38
00198 ROMA

Drodzy Bracia i Siostry ze Świeckiego Karmelu,

Pozdrawiam Was życząc pokoju i komunii w Jezusie Chrystusie i Jego Duchu Świętym!

1. Od kilku lat zwracam się do Was za pośrednictwem Listu do OCDS. Pragnę w ten sposób wypełnić część mojej “posługi duchowej i duszpasterskiej [wobec] OCDS”, jak również zadbać o “zagwarantowanie wierności ze strony OCDS charyzmatowi Zakonu Karmelitów Bosych, jedności... i komunii z Kościołem” (*Asystencja* 1; 3,2; por. 6-7).

W związku z tym chciałbym razem z Wami podjąć refleksję nad pewnymi zagadnieniami dotyczącymi Rad Wspólnot Świeckiego Zakonu. Pragnę w ten sposób pomóc Wam w Waszej posłudze przewodzenia Wspólnotom, których jesteście “bezpośrednią władzą” (K 46). Jednocześnie jestem przekonany, że niniejsze refleksje mogą również rzucić światło na posługę Rad Prowincjalnych OCDS w zakresie promowania formacji, apostołatu i jedności w Prowincjach, pomimo tego że nie posiadają one władzy jurysdykcyjnej na równi z Radami Wspólnot lokalnych (por. K 57-58).

2. Dokumenty OCDS wskazują na *cechy charakterystyczne* i *obowiązki* Rady Wspólnoty. W jej skład wchodzi Przewodniczący, trzech Radnych i Odpowiedzialny za formację (Formator) po przyrzeczeniach definitywnych (K 52-53). Jako prawowici przełożeni OCDS (K 48), Rada razem z Generałem i Prowincjałem, odpowiada za prowadzenie Wspólnoty “w rozeznawaniu i przyjmowaniu Bożych dróg” (K 15). W przypadku spraw “przekraczających uprawnienia Rady, obowiązkiem Przewodniczącego jest przedstawienie tejże sprawy Przełożonemu prowincjalnemu” (K 47g).

“Podstawowym obowiązkiem” Rady Wspólnoty jest troska o “formację oraz kształtowanie chrześcijańskiej i karmelitańskiej dojrzałości członków wspólnoty” (K 46; por. *Ratio* 6, 10, 11, 28, 29, 30, 31, 34, 35). By było to możliwe, Rada winna spotykać się często, zabiegając uważnie o realizację “programu formacji i wzrost własnej wspólnoty” (K 47). Do pozostałych kompetencji Rady Wspólnoty na polu formacji należy: dokonywać rozeznawania przy dopuszczaniu kandydatów do formacji (por. *Ratio* 59-93), do pierwszych przyrzeczeń i do przyrzeczeń definitywnych oraz udzielać pozwolenia przy dopuszczaniu do złożenia ślubów (K 36b, c, d; 39; 47a). Rada może skrócić ze słusznych powodów i za zgodą Prowincjała okres formacji do pierwszych przyrzeczeń (K 47 b); w końcu może przyjąć członka przenoszącego się z innej wspólnoty (K 47 f).

Innym podstawowym zadaniem Rady jest pobudzanie Wspólnoty do zaangażowania, mając na uwadze że Wspólnota jako całość ponosi odpowiedzialność za formację (por. Ratio, 28). Służy temu w znacznym stopniu *troska o braterską komunie* wewnątrz Wspólnoty, według stylu terezańskiego. O tym kluczowym zadaniu Wspólnoty mówi artykuł 24 d Konstytucji, do którego Was odsyłam.

Co trzy lata Rada winna zwoływać Wspólnotę na wybory nowej Rady (K 47c), zgodnie z procedurą wyborczą określoną w Statucie Prowincjalnym (K 58c). Nowo wybrani członkowie Rady wyznaczają Sekretarza i Skarbnika (K 50, 54-55), którzy sporządzają protokoły spotkań Rady oraz co sześć miesięcy przedstawiają sprawozdanie ze stanu kasy. Z ważnych powodów Rada może wymieniać członków samej Rady (K 47d).

Wobec Prowincjała Rada wyraża swoją opinię odnośnie mianowania Asystenta Wspólnoty (K 43); Asystent, chociaż nie wchodzi w skład Rady, może być zapraszany na jej spotkania. Rada może zasięgać jego opinii na temat zdolności kandydata do przyjęcia na siebie odpowiedzialności za powołanie do OCDS (K 44). W tym miejscu, dziękując wszystkim Asystentom za ich oddanie, pragnę przypomnieć, że są oni gwarantami wierności Wspólnoty charyzmatowi (por. K 44; *Asystencja*, 14-18) i odpowiadają za celebrowaną przez siebie liturgie (*Rytuał* 13, 31, 51, 66). Ponadto ważnym zadaniem Asystenta jest ożywianie więzów braterskiej komunii między Wspólnotą a Braćmi i Mniszkami Zakonu, w imieniu którego pełni on posługę Asystenta.

Do Rady należy także przeprowadzanie procedur usuwania członków Wspólnoty, jak również ocena i dokonywanie rozeznania wraz z członkiem, który z własnej woli pragnie opuścić Wspólnotę (K 24e; 47e).

3. Na podstawie tych zadań widzimy, że Rada odgrywa fundamentalną rolę w towarzyszeniu Wspólnotcie, w kierowaniu nią i jej posłannictwem. Powinna więc kroczyć razem z nią, propagować *wspólnotowy charakter powołania* chrześcijańskiego i karmelitańskiego oraz patrzeć na każdego z członków Bożymi oczyma.

Ponieważ Kościół, w którego skład wchodzi osoby stworzone „na obraz Bożej komunii” (EG 178; por. Rdz 1,26) jest tajemnicą komunii (por. LG 2-4), chrześcijanie winni dawać świadectwo „braterstwa, które fascynuje” (Synod 2018, 1), które ma swoje źródło w Trójcy Przenajświętszej. Komunia w Kościele prowadzi do komunii z Chrystusem (por. 1 J 1,3), która z kolei buduje komunie wszystkich między sobą nawzajem. Właśnie w tej komunii wszyscy ochrzczeni mają udział w nadprzyrodzonym zmyśle wiary całego ludu (por. LG 12; EG 119-120) i są aktywnymi podmiotami ewangelizacji (EG 120). W ten sposób realizują oni w sposób konkretny „powołanie osoby ludzkiej do życia w komunii, które realizuje się poprzez szczery dar z siebie, w zjednoczeniu z Bogiem i w jedności z braćmi i siostrami w Chrystusie”. Zatem „cała wspólnota, w wolnej i bogatej różnorodności swoich członków, wezwana jest by się modlić, słuchać, analizować, prowadzić dialog, dokonywać rozeznania i doradzać w podejmowaniu decyzji duszpasterskich jak najbardziej zgodnych z wolą Bożą” (por. MKT 43. 68).

4. Władza Rady podzielona jest pomiędzy swoich 5 członków, pełniących różne zadania. Przede wszystkim, myślę, że użyteczne będzie odnieść również do Rady uwagę Świętej Matki skierowaną do braci bosych, “aby między przełożonymi była zgoda” (*Sprawozdania* 67). Winna to być władza sprawowana “z macierzyńską miłością” i z “umiarkowaniem” (św. Teresa od Jezusa, *Konstytucje* XI,1; por. *Księga fundacji* 18,6-8). Jej sprawowanie wymaga *aktywnej współodpowiedzialności*, zarówno wewnątrz samej Rady, w wyborach i decyzjach, które należy podjąć, jak również w pobudzaniu każdego członka Wspólnoty do aktywnego i odpowiedzialnego udziału w decyzjach dotyczących dobra Wspólnoty, i w podejmowaniu opartego na prawdzie rozeznawania. Dzisiaj bardziej niż kiedykolwiek, w zaistniałej rzeczywistości społecznej i kościelnej, konieczna jest solidna formacja prowadząca do praktyki wspólnotowego rozeznawania. Wspólnota jest jego owocną przestrzenią; winna ona prowadzić każdego członka do współodpowiedzialności za Wspólnotę, za prowadzoną przez nią formację i za jej misję (GE 175; por. Synod 2018, 119-124).

W końcu, jej charakter *władzy współdzielonej tymczasowej*, odnawianej co trzy lata, wskazuje, że Radzie udzielana jest władza pośredniczenia i pełnomocnictwo ze strony wspólnoty, która ją wybiera. Dlatego też Rada winna kierować Wspólnotą według ducha i charyzmatu Karmelu terecjańskiego, zgodnie z tym, co zostało określone w Konstytucjach OCDS. Spełniając ten warunek Rada wzbudza i umacnia tożsamość i poczucie przynależności do Zakonu, oraz ułatwia ich zakorzenienie się w każdym członku przez ofiarowaną pomoc w spotkaniu z Bogiem i z braćmi. By mogło to nastąpić, członkowie Rady powinni dobrze znać dokumenty, którymi rządzi się OCDS i dać się im prowadzić.

5. Jako organ władzy bezpośredniej Rada posługuje troszcząc się o dobro Wspólnoty. Winna się ona wyróżniać *wielkim poszanowaniem dla charyzmatu terecjańskiego i braterskimi relacjami* z braćmi i z mniszkami oraz z innymi członkami rodziny Karmelu terecjańskiego. Jej zadaniem jest zatem pośredniczyć między Zakonem a członkami Wspólnoty, którym Rada pokornie posługuje (por. K 24d). W tym celu winna pielęgnować umiłowanie Pisma Świętego, uległość i podporządkowanie się naukom Magisterium Kościoła i Zakonu, unikając radykalizmów i dziwacznych, fanatycznych czy anachronicznych koncepcji Kościoła i Zakonu (por. Ratio 67). Wspólnota nie powinna zamknąć się w sobie samej, lecz pozostawać w komunii z innymi wspólnotami, ponieważ wszyscy jesteśmy latoroślami jednego Krzewu Winnego (por. J 15,5-6).

Aby pełnić tę posługę, członkowie Rady winni mieć wzrok skierowany na Jezusa, który przyszedł aby służyć i dać swoje życie za innych (por. Mk 10,43-45). Prowadzi to do sprawowania władzy z szacunkiem do Wspólnoty, traktując ją jako dar “z góry” którego należy strzec (por. CV 34) i jako miejsce, w którym jest obecny Zmartwychwstały (GE 142; por. VC 42). Rada winna szukać dobra Wspólnoty i prowadzić ją do wzrostu ludzkiego, chrześcijańskiego i karmelitańskiego, według sposobu postępowania Dobrego Pasterza (J 10, 11-15), aż wszyscy dotrą do ostatecznego celu wiary, do życia wiecznego (por. 2 Kor 5,1).

6. Inną niezwykle ważną cechą sprawowania posługi przez Radę jest umiejętność przeżywania i propagowania *ufnego dialogu* na różnych poziomach: wewnątrz samej Rady, między Radą a innymi członkami Wspólnoty. Rada winna również wspierać dialog z innymi Wspólnotami, z Radą Prowincjalną i z innymi rzeczywistościami Zakonu.

W konkretnym praktykowaniu dialogu potrzebna jest z jednej strony umiejętność *cierpliwego słuchania*. Należy je rozumieć jako “spotkanie w wolności, które wymaga pokory, cierpliwości, gotowości zrozumienia, wysiłku formułowania odpowiedzi w nowy sposób. Słuchanie przemienia serca tych, którzy je podejmują, przede wszystkim kiedy przyjmują oni wewnętrzną postawę dostrojenia się i uległości względem Ducha św.” (Synod 2018, 6). Z drugiej strony [praktykowanie dialogu] zakłada również *odwagę mówienia*. Należy to czynić szczerze i otwarcie, odnosząc się do tego co przemodliliśmy i rozważyliśmy w ciszy spokojnego serca i w Bożym świetle, doszedłszy do przekonania, że jest to zgodne z prawdą Pisma Świętego i Magisterium. Nie chodzi tu zatem o upartą obronę własnych idei, lecz o wspólne z innymi pokorne szukanie prawdy.

Chodzi tu również o pełen szacunku dialog różnych osób, posiadających różne poglądy i doświadczenia we Wspólnocie. Tylko w ten sposób, poprzez dialog, można w sobie rozwijać zdolność przyjęcia drugiego, który różni się ode mnie, w życiodajnej jedności, czyniąc możliwą “komunię pośród różnic”, której “mogą sprzyjać tylko te szlachetne osoby, które mają odwagę wznieść się ponad powierzchnię konfliktu i dostrzegają najgłębszą godność innych” (EG 228; por. 226- 230). W takim dialogu, wszelkie potencjalne i możliwe konflikty we wspólnocie, które mogłyby ją podzielić (por. Dd 7,10), zostają zharmonizowane przez jedność Ducha.

7. Aby to, o czym mówiłem do tej pory, mogło się spełnić, niezbędna jest *pokora*. Apostoł Paweł w Liście do Filipian (Flp 2,2-11) przywołuje przykład Chrystusowego uniżenia (*kenosi*). Przede wszystkim oznacza ono postawę służby i uznawanie innych za lepszych od siebie. Wszyscy są wezwani, by żywili te same uczucia w tej samej miłości, w jednym duchu i w jednomyślności.

Pokora wymaga, aby nasze oczy były utkwione w Bogu, prawdziwym centrum każdego i wszystkich, nie uważając nas samych za centrum świata i samych siebie. Dzięki temu ten, kto jest pokorny, uznaje, że potrzebuje innych, na co zwracał już uwagę święty Ojciec Jan od Krzyża: “Taka bowiem jest właściwość duszy pokornej, że nie śmie sama przestawać z Bogiem i nie może znaleźć pełnego zaspokojenia bez ludzkiego kierownictwa i rady. Tego Bóg żąda i chętnie zbliża się do tych, którzy razem się jednoczą w celu rozważania prawdy, ażeby ją, opartą już na naturalnym rozumie, potwierdzić i rozjaśnić. Takie właśnie było Jego postępowanie z Mojżeszem i Aaronem, gdyż był w ustach jednego i drugiego” (DGK II, 22, 11). Tylko dzięki pokorze i oderwaniu od siebie można we Wspólnocie zwyciężyć pokusy podziałów, rywalizacji i próżnej chwały (por. Dd 10, 3-4).

8. W końcu, aby mogło zaistnieć współodpowiedzialne sprawowanie władzy przez Radę i wszystkich członków, konieczna jest *formacja do komunii*, która pomogłaby przejść

od egoistycznego "ja" starego człowieka, do "my" człowieka nowego (por. NMI 43; MKT 107-109). Na pierwszym miejscu powinno stać dobro wspólne, którego winni szukać wszyscy. Wszyscy winni poczuwać się do poszukiwania, jak pełnić wolę Bożą, podążając krok w krok za Jezusem, pod przewodnictwem Ducha Świętego, w służbie misji.

Zwracając uwagę na nowe pokolenia, które doceniają dyspozycyjność i zdolność do pracy w zespole, każda wspólnota winna „rozwijać specyficzne cnoty odnoszące się do wzajemnych relacji: dyscyplinę słuchania i zdolność do tworzenia przestrzeni dla drugiego, gotowość do wybaczenia i do zaangażowania się zgodnie z prawdziwą duchowością komunii” (Synod 2018, 103).

W tego rodzaju formacji pierwszorzędną rolę odgrywa sprawowanie Eucharystii. Albowiem w Eucharystii jako „źródle i wzorze duchowości komunii” realizują się zasady komunii jednoczącej wszystkich, obdarzonych taką samą godnością przyjętą podczas chrztu.

Ustanowieni na zgromadzeniu eucharystycznym, przyzywając Trójcy Przenajświętszej i uczestnicząc w świętych czynnościach w sposób pełny, świadomie, pobożnie i czynnie (por. SC 48. 14), członkowie Wspólnoty, poprzez różnorodne dary i charyzmaty otrzymane od Ojca wszystkich, manifestują i odnawiają osobiste zaangażowanie na rzecz jedności, wspieranej przez Ducha Świętego. W ten sposób, uznając własne słabości i osobiste grzechy (akt pokutny), są powołani do przeżywania i do ponownego wybierania drogi komunii, realizując pojednanie z Bogiem i z braćmi. Z kolei wspólne słuchanie Słowa Bożego uświadamia nam, że uczenie się słuchania Boga stoi na pierwszym miejscu i prowadzi do słuchania innych. Ofiarowanie darów przypomina nam o zjednoczeniu z Chrystusem w codziennych czynnościach i pracach, które przeżywane w wierze i w duchu Chrystusa, podczas liturgii zostają zjednoczone z Jego jedyną ofiarą (zob. SC 61). Z kolei komunია w Ciele i Krwi Chrystusa, w której uczestniczą obecni, realizuje jedność członków w jednym Chlebie, tworząc i wyjednując komunię z Bogiem i z braćmi. W końcu posileni Eucharystią, są oni prowadzeni ku misji, aby być Wspólnotą wiary „wychodzącą” ku wszystkim (por. MKT 109). Tak więc w Eucharystii, „źródle i zarazem szczycie całego życia chrześcijańskiego” (LG 11), zostaje ukształtowana i umocniona w członkach Wspólnoty wzajemna miłość, która prowadzi do podążania razem, które jest „konstytutywnym wymiarem Kościoła” (MKT 1.5. 42.57,94,120).

9. Drodzy członkowie Świeckiego Zakonu, to, o czym Wam mówię może się wydawać trudnym do osiągnięcia ideałem, w obliczu niezliczonych wyzwań, którym stawiacie czoła realizując to zadanie. Mimo to ważne jest aby podejmować kroki w tym kierunku, rozpoczynać i kontynuować procesy wzrostu (por. EG 222-225). Jestem pewien, że przeżywamy prawdziwy czas łaski. To właśnie *tu i teraz* jesteśmy wezwani, by być prorokami, dostrzegając dzięki wierze drogę, którą mamy razem podążać, odpowiadając w ten sposób na wolę Bożą. Bogu spodobało się “uświęcać i zbawiać ludzi nie pojedynczo, z wyłączeniem wszelkich wzajemnych powiązań, lecz ustanowić ich jako lud, który uznałby Go w prawdzie i Jemu święcie służył” (LG 9; por. GS 32; GE 6). Dlatego mamy gwarancję otrzymanej łaski w konsekracji chrzcielnej i w sakramencie bierzmowania.

Bardziej konkretnie: razem z powołaniem do Karmelu terezańskiego otrzymujemy gwarancję Bożego wsparcia w dalszym podążaniu drogą świętości we wspólnocie, wraz z cnotami “wytrwałości, cierpliwości i łagodności, radości i poczucia humoru, odwagi i zapału” (por. GE 110- 157). Potwierdza to Św. Jan od Krzyża: “Bóg zawsze objawiał przed ludźmi skarby swojej mądrości i ducha, lecz teraz, gdy zło coraz bardziej odsłania swoje oblicze, On objawia je ze szczególną obfitością” (Sentencje 1).

Drodzy Bracia i Siostry! Niech Duch Święty nadal oświeca Waszą drogę. Idąc za przykładem Jezusa i poprzez wierność charyzmatowi terezańskiemu upowszechniajcie zawsze pośród świata świadectwo o Królestwie i w ten sposób współpracujcie w posłannictwie Kościoła i Zakonu.

Dziękując Wam za Waszą braterską miłość, tak często okazywaną, przekazuję serdeczne i braterskie pozdrowienia Wam, Waszym Rodzinom i Wspólnotom. Życzę Wam owocnego czasu Wielkiego Postu i Świąt Zmartwychwstania Pańskiego: niech będą one niewyczerpanym źródłem radości i nadziei dla każdego z Was.

Wypraszając dla Was Boże błogosławieństwo, proszę Matkę Bożą z Góry Karmel, by Was strzegła i gromadziła wokół swego Syna.

Z braterskim pozdrowieniem,

fr. Saverio Cannistrà
Fr. Saverio Cannistrà OCD
Przełożony Generalny

Rzym, 6 marca 2019
Środa popielcowa

Skróty:

Asystencja	- Asystencja pastoralna względem Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych (2006)
CV	- Benedykt XVI, <i>Encyklika Caritas in veritate o integralnym rozwoju ludzkim w miłości i prawdzie</i> (2009)
Dd	- św. Teresa od Jezusa, <i>Droga doskonałości</i>
DGK	- św. Jan od Krzyża, <i>Droga na Górę Karmel</i>
EG	- Franciszek, <i>Adhortacja apostolska Evangelii Gaudium o głoszeniu Ewangelii we współczesnym świecie</i> (2013)
GE	- Franciszek, <i>Adhortacja apostolska Gaudete et exsultate o powołaniu do świętości w świecie współczesnym</i> (2018)
GS	- Sobór Watykański II, <i>Konstytucja duszpasterska o Kościele w świecie współczesnym Gaudium et Spes</i> (1965)

K	- Konstytucje OCDS
LG	- Sobór Watykański II, <i>Konstytucja dogmatyczna o Kościele Lumen Gentium</i> (1964)
MKT	- Międzynarodowa Komisja Teologiczna, <i>Synodalność w życiu i misji Kościoła</i> (2.03.2018)
NMI	- św. Jan Paweł II, <i>List apostolski Novo millennio ineunte na zakończenie wielkiego jubileuszu roku 2000</i> (2001)
Ratio	- <i>Ratio Institutionis. Zasady formacji Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych</i> OCDS (2009)
Rytuał	- <i>Rytuał Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych</i> (1990)
SC	- Sobór Watykański II, <i>Konstytucja o świętej liturgii Sacrosanctum concilium</i> (1963)
Sentencje	- św. Jan od Krzyża, <i>Słowa światła i miłości. Sentencje</i>
Sprawozdania	- św. Teresa od Jezusa, <i>Sprawozdania duchowe</i>
Synod 2018	- Dokument końcowy Synodu Biskupów 2018 (2018)
VC	- św. Jan Paweł II, <i>Posynodalna adhortacja apostolska Vita consecrata o życiu konsekrowanym i jego misji w Kościele i w świecie</i> (1996)

Tłumaczenie: o. Robert Jan Marciniak OCD